

## POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Dariusza Kuberskiego  
w sprawie **R. R. (R.)**

oskarżonego z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. i innych  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu  
w dniu 30 grudnia 2024 r.,

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 11 grudnia 2024 r., sygn. akt II KK 279/24,

w przedmiocie zastosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania  
na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 1 k.p.k.

**postanowił:**

**utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt VIII AKa 47/23, Sąd Apelacyjny w Warszawie - na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego - utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 16 lutego 2022 r., o sygn. V K 144/21, skazujący oskarżonego R.

R. za przestępstwo z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zb. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 25 lat pozbawienia wolności.

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniosła obrońca skazanego zarzucając - na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. - rażące naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku, tj.:

1. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez nienależytą obsadę Sądu Apelacyjnego w Warszawie VIII Wydział Karny, który w dniu 23 listopada 2023 roku wydał zaskarżony wyrok, w skład którego wchodził m.in. sędziowie: X.Y., X.Y.1 X.Y.2 oraz X.Y.3, a więc Sędziowie powołani na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), co wskazuje, że wadliwość procesu powołania w/w sędziów mogła mieć bezpośrednie przełożenie na naruszenie standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;
2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 436 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez:
  1. niedostateczne rozważenie zarzutów apelacji i ogólnikowe, stereotypowe upozorowanie ich rozważenia, to jest poddanie analizie dowodów w sposób wyłącznie fragmentaryczny, oderwany od całokształtu okoliczności na które dowody te rzeczywiście wskazywały, a o których mowa była w zarzutach podniesionych w toku postępowania apelacyjnego, co doprowadziło do wyłącznie pozornej kontroli oceny materiału dowodowego, wskutek czego Sąd Apelacyjny nie dostrzegł odcięcia Sądu Okręgowego od spekulacji na temat możliwości, których „nie można wykluczyć” w przedmiotowej sprawie, a które mogły przemawiać za niewinnością skazanego, a tym samym odrzucenie, pominięcie i nierozpoznanie apelacji w tej części, która przemawiała na korzyść skazanego oraz potwierdzała jego linię obrony, w

tym mogła świadczyć o braku popełnienia przez niego zarzucanego mu czynu;

2. pozorne i lakoniczne odniesienie się w uzasadnieniu Sądu Apelacyjnego do zarzutu braku bezpośredniego dowodu winy skazanego i uznanie, w ślad za tokiem rozumowania Sądu I instancji, że fakt iż skazany początkowo przyznał się do winy oraz w miejscu zdarzenia ujawniona została rękawiczka ze 2 śladami DNA Skazanego i śladami krwi Pokrzywdzonego, a funkcjonariusze Policji w toku śledztwa uznali, że kamery monitoringu zarejestrowały wizerunek Skazanego przed zdarzeniem, jest wystarczające do wydania wyroku skazującego, podczas gdy Sąd Apelacyjny nie odniósł się faktycznie do treści zarzutów w całości, w tym istotnych nieścisłości w materiale dowodowym, których istnienie wykluczało wręcz obecność Skazanego w miejscu i w czasie zdarzenia oraz podjęcie przez niego jakichkolwiek czynności sprawczych (...);
1. pozorne odwołanie się do trafności ustaleń, ocen lub poglądów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia co do dowodów - w ocenie obrony - przeczących ustalonemu przez Sąd Okręgowy stanowi faktycznemu (...).

Podnosząc powyższy zarzut skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego VIII Wydział Karny w Warszawie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako bezzasadnej.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 11 grudnia 2024 r., w sprawie II KK 279/24, po rozpoznaniu kasacji uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Jednocześnie Sąd Najwyższy postanowił zastosować wobec oskarżonego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania do dnia 11 marca 2025 r. Jako przyczynę jego zastosowania wskazał na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego kwalifikowanej zbrodni zabójstwa zagrożonej surową karą pozbawienia wolności. Nieprawomocne orzeczenie wobec oskarżonego kary 25 lat pozbawienia wolności rodzi konieczność

zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania najsurowszym środkiem zapobiegawczym w celu wyeliminowania możliwości podejmowania przez niego bezprawnych zachowań w tej sferze (art. 258 § 2 k.p.k.). Sąd dodał, że nie zachodzą okoliczności negatywne z art. 259 § 1 - 3 k.p.k., zaś tymczasowe aresztowanie jest jedynym środkiem zapobiegawczym mogącym obecnie zabezpieczyć właściwy tok procesu (nie aktualizuje się stan z art. 257 § 1 k.p.k.).

Zażalenie na to postanowienie wniosła obrońca oskarżonego. Zaskarżyła to postanowienie w całości na jego korzyść i zarzuciła mu naruszenie:

1. art. 249 § 1 k.p.k. poprzez wydanie zaskarżonego postanowienia z istotnym pominięciem celu jaki gwarantować mają środki zapobiegawcze i uznanie, że jedynie zastosowanie tymczasowego aresztowania może zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania w sprawie w sytuacji, gdy wobec R. R. nieprawomocnie orzeczono karę 25 lat pozbawienia wolności i który to przebywa w Zakładzie Karnym od ponad 3 lat, a cały materiał dowodowy został zgromadzony i zabezpieczony, niedopuszczalnym jest stosowanie najsurowszego ze środków zapobiegawczych w postaci tymczasowego aresztowania dla osiągnięcia partykularnych celów niezgodnych z ustawą *de facto* dla wygody i sprowadzenie tego najsurowszego środka zapobiegawczego do tzw. antycypacji kary;

Z ostrożności procesowej, zarzucił ponadto naruszenie:

1. art. 251 § 3 k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k. poprzez:
  - brak rozważenia i odstąpienie od przyjęcia, iż dla zabezpieczenia interesów postępowania, któremu w ocenie Sądu najmocniej grozi obawa utrudniania przez oskarżonego postępowania, podejmowania przez R. R. bezprawnych zachowań. Wystarczającym środkiem zapobiegawczym byłoby adekwatne poręczenie majątkowe, dozór Policji połączony z zakazem kontaktowania się ze świadkami i zakaz opuszczania kraju, które z uwagi na swoją rolę jaką pełnią wśród możliwych do zastosowania środków zapobiegawczych skutecznie zabezpieczyłyby prawidłowy jego tok przed ewentualnym negatywnym działaniem oskarżonego;

2. art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 251 § 3 k.k. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, iż istnieje realne niebezpieczeństwo matactwa czy ucieczki ze strony oskarżonego, podczas gdy R. R. został skazany nieprawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie na karę 25 lat pozbawienia wolności, przebywa w izolacji już ponad 3 lata, a w związku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny - z przyczyn niezależnych od oskarżonego, czas aresztu nadal będzie ulegał przedłużaniu.

Mając na względzie powyższe zarzuty, na zasadzie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k., wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie izolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania stosowanego względem oskarżonego R. R. , względnie zastosowanie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych w postaci poręczenia majątkowego, dozoru Policji we właściwej jednostce Policji połączonego z zakazem kontaktowania się ze świadkami w sprawie oraz zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu lub innego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy albo z zakazem wydania takiego dokumentu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie

Stosując, wobec tego oskarżonego, środek zapobiegawczy – tymczasowe aresztowanie (art. 538 § 2 zd. pierwsze k.p.k.), wobec ustania, z chwilą wydania wyroku kasacyjnego, wykonania orzeczonej w stosunku do niego kary (art. 538 § 1 k.p.k.), sąd kasacyjny uznał, że w świetle zgromadzonych w sprawie dowodów, istnieje duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego R. R. zarzucanego mu czynu. Dlatego nie ma wątpliwości, że zaktualizowała się przesłanka ogólna stosowania środków zapobiegawczych, w tym tymczasowego aresztowania, gdyż zgromadzone dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił przestępstwo.

Poza tym, oskarżonemu zarzucono i przypisano w wyroku Sądu I instancji popełnienie zbrodni z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zb. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11

§ 2 k.k., za którą Sąd I instancji orzekł 25 lat pozbawienia wolności. Pomimo tego, że skazany przebywa w izolacji już 3 lata, to nie ma wątpliwości, że wysokość grożącej mu kary uzasadniała konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania przez zastosowanie tego najsurowszego środka zapobiegawczego (art. 258 § 2 k.p.k.). Przypomnieć należy, że podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego, m.in. w razie zarzucenia popełnienia zbrodni (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 1). Powołany przepis wprowadza szczególnie rodzaj domniemania co do istnienia obawy, że oskarżony będzie – z uwagi na grożącą mu karę – bezprawnie utrudniał postępowanie, a tym samym nie ma w tym wypadku, tak jak to ma miejsce w sytuacjach określonych w art. 258 § 1 k.p.k., konieczności wykazywania, iż zachodzi uzasadniona obawa ucieczki lub ukrycia się oskarżonego. Oczywiście domniemanie to jest wzruszalne, rzecz w tym, że argumentacja zawarta w zażaleniu nie pozwala w sposób jednoznaczny wykluczyć możliwości, iż ze strony tego oskarżonego nie zostanie podjęta obstrukcja procesowa.

Wysokość nieprawomocnie orzeczonej wobec oskarżonego przez sąd kary pozbawienia wolności, przy uwzględnieniu charakteru sprawy i rodzaju ciężącego na oskarżonym zarzutu, w pełni uprawniały do zastosowania wobec niego najsurowszego z przewidzianych prawem środków zapobiegawczych. Nie można zgodzić się z obrońcą, że w realiach rozpoznawanej sprawy wystarczające dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania będą inne środki zapobiegawcze.

Dlatego analizując treść zarzutów zażalenia jednoznacznie stwierdzić należy, że nie podważyły one w najmniejszym nawet stopniu toku rozumowania Sądu Najwyższego stosującego tymczasowe aresztowanie.

W tym stanie rzeczy, postanowiono jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

Małgorzata Gierszon    Wiesław Kozielowicz    Zbigniew Puskarski